Stichting Taalcentrum Almere

Jaarverslag 2017

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE 2

BESTUURSVERSLAG 3

Algemene informatie 3
Bestuur 3
Raad van Toezicht 4
Beleid 5
Klachtenafhandeling 8
Personeelsbezetting 8
Financiën 8
Toekomstparagraaf 12

JAARREKENING 18

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 18
Balans (na resultaatbepaling) 21
Staat van baten en lasten 22
Kasstroomoverzicht 23
Toelichting op de balans 24
Toelichting op de staat van baten en lasten 28
Overige toelichtingen 32

OVERIGE GEGEVENS 36

Ondertekening 36
Gegevens over de rechtspersoon 37
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 38

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
2/38
EY Building a better working world

Bestuursverslag

Algemene informatie

De Stichting Taalcentrum Almere is opgericht op 2 februari 2009 na een gezamenlijk initiatief van alle schoolbesturen in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs van Almere. Het Taalcentrum wordt mede ondersteund door de gemeente Almere. Het Taalcentrum is in 2007 gestart met activiteiten voor leerlingen met een beperkte beheersing van de Nederlandse taal. Allereerst besloten de schoolbesturen van het Almeers primair onderwijs om dat gezamenlijk aan te pakken. De schoolbesturen van het voortgezet onderwijs sloten zich daarbij aan. Het resultaat van die gezamenlijke aanpak is het inrichten en in stand houden van het Taalcentrum Almere.

Vanaf de oprichting heeft het Taalcentrum onderdeel uitgemaakt van de Almeerse Scholen Groep (ASG). Met ingang van 1 augustus 2014 is Stichting Taalcentrum Almere lid van de coöperatie Passend Onderwijs Almere. De leerlingen van het Taalcentrum staan ingeschreven op 2 scholen van het ASG, De Ontdekking (basisonderwijs) en het Echnaton (Voortgezet onderwijs). Dit omdat het Taalcentrum geen eigen brinnummer heeft en daarmee door de rijksoverheid niet aangemerkt wordt als onderwijsvoorziening.

Bestuur

Per 20 januari 2014 is de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het Taalcentrum door het bestuur van het Taalcentrum gemandateerd aan de bestuurder van de coöperatie Passend Onderwijs Almere. De besturen van de stichting Taalcentrum Almere en de coöperatie Passend Onderwijs Almere hebben op 20 januari 2014 het betreffende besluit genomen, daarmee vooruitlopend op een definitieve bestuurswisseling per 1 augustus 2014. De daartoe noodzakelijke wijziging van de statuten van stichting Taalcentrum Almere is geëffectueerd begin 2015.

Per 1 augustus 2014 is het bestuur van het Taalcentrum gevormd door één bestuurder. De bestuurder van de coöperatie Passend Onderwijs Almere (en de daarbinnen opererende samenwerkingsverbanden voor zowel het Primair Onderwijs als het Voortgezet Onderwijs) is tevens de bestuurder van het Taalcentrum. Per 1 augustus 2014 wordt de raad van toezicht van het Taalcentrum gevormd door dezelfde personen, die de ledenraad van de genoemde coöperatie vormen.

Het lidmaatschap van het Taalcentrum aan de coöperatie leidt ertoe dat het Taalcentrum in de Algemene Ledenvergadering wordt vertegenwoordigd door de directeur regie & bedrijfsvoering, de heer J. A. van Tok (per 1 augustus 2014). Per 1 augustus 2014 wordt de directie gevormd door de bestuurder en de directeur regie & bedrijfsvoering. De schooldirectie van het Taalcentrum is in handen van de heer T. Klein Koerkamp.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Raad van Toezicht

De raad van toezicht wordt gevormd door dezelfde personen als welke lid zijn van de Ledenraad van de coöperatie Passend Onderwijs Almere (POA). De raad van toezicht is in 2017 in een vijftal vergaderingen bijeengekomen.

In haar vergaderingen heeft de raad van toezicht zich op de hoogte gesteld van de inhoudelijke resultaten van de stichting en van de resultaten van de gevoerde bedrijfsvoering en het financieel beleid. Het beleid en beheer is gevoerd door de bestuurder binnen de kaders van de begroting 2017 annex meerjarenbegroting.

Vanwege het vertrek in februari 2017 van de bestuurder is door de raad van toezicht in november 2016 een selectieprocedure gestart om daarmee een opvolger aan te trekken. Bij het opstellen van het profiel zijn nadrukkelijk de externe partners van POA betrokken. Dit heeft geleid tot de benoeming door de ALV van de nieuwe bestuurder, mevrouw H. Vlug.

Onder meer de jaarrekening 2016 (juni 2017), de begroting 2018 en het financieel kader tot en met 2020 (december 2017) zijn door de raad van toezicht behandeld en waar nodig vastgesteld en/of goedgekeurd. Een en ander is voorbereid door de auditcommissie welke is gevormd uit de raad van toezicht. In haar vergaderingen heeft de auditcommissie zich verstaan met de bestuurder, de directeur regie en bedrijfsvoering en met de externe accountant, die in opdracht van de raad van toezicht is belast met de jaarrekeningcontrole.

Het kader voor de relatie tussen bestuur en raad van toezicht is vastgelegd in de statuten van het Taalcentrum en in een toezichtkader dat in november 2013 is vastgesteld door de ledenraad van genoemde coöperatie en is overgenomen door de raad van toezicht van het Taalcentrum. Bovendien handelen de raad van toezicht en het bestuur van het Taalcentrum overeenkomstig de code voor goed bestuur zoals die is geformuleerd door de PO-raad ten dienste van haar leden. Het betreft de "Code Goed Bestuur in het primair onderwijs" welke is vastgesteld in de ALV van de PO-raad van 27 november 2014.

De samenstelling van de raad van toezicht is in 2017 gewijzigd en kent een onafhankelijke voorzitter. De raad van toezicht bestaat uit de navolgende personen met als overeengekomen portefeuilleverdeling:

- de heer M. Denters — Onafhankelijk Voorzitter en Personeel
- mevrouw I. Verheggen — Financiën en Kwaliteit / audit commissie tot juli 2017
- mevrouw B. Dijkgraaf — Financiën en Kwaliteit / audit commissie m.i.v. juli 2017
- de heer M. Eijgenstein — Personeel
- de heer K. Oosterbaan — Financiën / audit commissie
- mevrouw S. van Rijnbach — Kwaliteit
- mevrouw T. Kruijer — Kwaliteit

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
4138
EY Building a better working world

Beleid

De kerntaak van het Taalcentrum is het bieden van intensief onderwijs op maat met een sterk accent op taalonderwijs aan verschillende doelgroepen. De doelgroepen die gebruik zullen maken van het Taalcentrum hebben gemeen dat zij in het onderwijs en in de maatschappij minder goed functioneren dan op basis van capaciteiten verwacht mag worden. De oorzaak van dit minder functioneren ligt in alle gevallen aan een taalachterstand.

Het Taalcentrum streeft de volgende doelen na:

- kunnen voldoen aan de specifieke behoefte van de individuele leerling met een beperkte beheersing van de Nederlandse taal;
- de specifieke talenten van elke individuele leerling zo goed mogelijk tot ontwikkeling helpen brengen;
- effectief en doelmatig onderwijs bieden aan zoveel mogelijk leerlingen met een beperkte beheersing van de Nederlandse taal;
- toegankelijk zijn voor de doelgroep;
- met reguliere scholen intensief samenwerken opdat de leerlingen daarheen kunnen doorstromen of terugkeren.

Ontwikkeling leerlingaantal

Het Taalcentrum heeft sinds 2007 een sterke groei doorgemaakt en is inhoudelijk ook volop in ontwikkeling.

Teldatum 1-10	2009	2010	2011	2012	2014	2015	2016	2017
Aantal leerlingen	196	189	254	212	346	370	471	513

In 2017 zijn er in totaal 448 nieuwe leerlingen (324 lln in het PO en 124 lln in het VO) toegelaten tot het Taalcentrum en hebben 373 leerlingen (266 lln in het PO en 107 lln in het VO) het Taalcentrum weer verlaten (het gaat hier om de ontwikkeling in 2017 en dit wijkt af van de verschillen op teldatum 1-10). Het aantal leerlingen van het AZC is in 2017 weer toegenomen met 26 leerlingen en gestegen van 57 naar 83 leerlingen (po en vo samen). De grote groei kwam ook in 2017 voornamelijk door kinderen van statushouders die een woning kregen toegewezen in Almere.

Onder de leerlingen, die het taalcentrum bezochten, bevonden zich 60 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV), voornamelijk afkomstig uit Eritrea en opgevangen deels door de Jade zorggroep en grotendeels door Vitree in kleinschalige wooneenheden.

In het kalender jaar 2017 hebben verder 173 uitgestroomde leerlingen op reguliere scholen ambulante begeleiding gekregen vanuit het Taalcentrum.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Sinds augustus 2010 verzorgt het Taalcentrum op de locatie aan de Marathonlaan 11 het onderwijs aan alle leerplichtige leerlingen van het asielzoekerscentrum in Almere (AZC). Cijfers van het Centraal Orgaan Asielzoekers geven aan dat landelijk gemiddeld genomen zo'n 20% van de asielzoekers in opvang in de leerplichtige leeftijd is (4 tot 18 jaar). In 2017 was dit aandeel 26,7%. Op basis van deze cijfers en de capaciteit van het AZC in Almere (800 plaatsen) kan het Taalcentrum rekenen op zo'n 160 à 200 leerlingen die dagelijks het Taalcentrum bezoeken. In werkelijkheid was het aandeel leerplichtige kinderen op AZC Almere in 2017 zo'n 10%.

Taalcentrum Almere participeert sinds begin 2017 in het opzetten en de uitvoer van een pilot genaamd IB+. Het doel van het project is het ontwikkelen van een integraal programma, waardoor statushouders (van 18 tot 30 jaar) de mogelijkheid krijgen om zelfstandigheid te ontwikkelen en toegang krijgen tot (oriëntatie en voorbereiding) het MBO/HBO onderwijs, met zicht op het behalen van onderwijs- en arbeidskwalificaties en daarmee een duurzame plek op de arbeidsmarkt. Het Taalcentrum participeert vanwege expertise op het gebied van NT2. Andere samenwerkingspartners zijn het ROC Flevoland, Windesheim, Academie van de stad en de gemeente Almere.
Na de zomervakantie van 2017 is de pilot ook daadwerkelijk van start gegaan. Docenten vanuit het taalcentrum VO participeren in de pilot. De eerste resultaten zullen in 2018 zichtbaar worden en worden geëvalueerd.

Er zijn diverse factoren die bepalen wat het daadwerkelijke aantal leerplichtige leerlingen is dat recht heeft op onderwijs. Factoren die te maken hebben met:

- de maatschappelijke -, economische - en politieke situatie in de wereld, in Europa en in Nederland;
- de asielprocedure in Nederland;
- het opvangbeleid van de COA waarbij krimp en groei scenario's van de opvangcapaciteit elkaar vaak afwisselen.

In dit landschap is niet te voorspellen hoe het leerlingenverloop zal zijn, zowel niet op korte als op lange termijn. Dit gegeven plaatst het Taalcentrum voor een enorme uitdaging. Een uitdaging op het gebied van onderwijs en organisatie, materieel en personeel en financiën. Indien 160 à 200 leerplichtige leerlingen van het AZC het Taalcentrum bezoeken zal er zo'n 20 fte aan personeel (onderwijs en ondersteuning) ingezet moeten worden. Het hiermee samenhangende financiële risico dient afgedekt te worden middels een extra reserve in de Algemene reserves van het Taalcentrum. Deze extra reserve t.b.v. de afdeling AZC is bij voorkeur € 1,2 tot € 1,5 miljoen, hetgeen is bevestigd door de externe accountant van het Taalcentrum. Dit bedrag is vooral gebaseerd op de kosten voor 2 jaar inzet van het genoemde personeel. Dit bovenop de reguliere reserve voor een gezonde bedrijfsvoering.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

De dynamiek van de in en uitstroom veroorzaakt een extra administratieve lastendruk en vraagt voortdurend maatwerk bij het investeren in lokaalruimte, materieel en personeel. Aan het eind van het kalenderjaar 2017 is de afdeling van het Taalcentrum PO aan de Marathonlaan 11 verhuisd naar een locatie aan de M J Granpré Molièrestraat 72. Tevens is de afdeling van het Taalcentrum VO aan de Rooseveltweg 5 verhuisd naar de locatie aan de Asterstraat 41. Beide verhuizingen waren vanwege ruimte gebrek.

Ook de diversiteit van de doelgroep in achtergrond, niveauverschillen en leeftijd vraagt om maatwerk in het organiseren van het onderwijs en een voortdurende investering in expertise en kwaliteit van het personeel.

Het Taalcentrum houdt een ruime flexibele personeelsschil in stand om zo adequaat en (financieel) verantwoord in te kunnen spelen op de sterk wisselende leerlingenpopulatie. Deze schil bestaat uit personeel in tijdelijke dienst of in dienst op basis van detachering.

Het management team van het Taalcentrum heeft in 2013 en 2014 een zelfevaluatie instrument ontwikkeld dat op maat gemaakt is voor het Taalcentrum. Het instrument is gebaseerd op de wettelijke en de kwaliteitskaders die de inspectie aangeeft. In samenwerking met BMC is dit instrument verder uitgewerkt en geïmplementeerd.

In 2014 is het BMC traject afgerond en heeft de inspectie van het voortgezet onderwijs de onderwijskwaliteit als voldoende beoordeeld. In januari 2015 heeft de inspectie van het basisonderwijs de kwaliteit beoordeeld met "volmondig ruim voldoende".

In het totaal zijn er in de periode januari tot en met december 2017 324 leerlingen in het primair onderwijs van het Taalcentrum geplaatst. Daarvan waren 49 leerlingen afkomstig van het AZC in Almere en geplaatst in de locatie aan de Marathonlaan, 262 leerlingen zijn geplaatst in zowel de locatie aan de Sesamstraat als aan de Marathonlaan en 13 leerlingen zijn geplaatst in de kopklas.

In de periode januari tot en met december 2017 is door het Taalcentrum bij 105 leerlingen een intake toets afgenomen. Bij 14 leerlingen is er een uitgebreide IQ test afgenomen ten behoeve van doorverwijzing naar het SBO.

Van de 544 kinderen die het onderwijs in de opvangklas voor reguliere nieuwkomers hebben gevolgd was 183 een onder instromer. Deze leerlingen waren op de eerste schooldag nog geen 5 jaar. Van deze groep leerlingen zijn er 77 in Nederland geboren en hebben er 36 de Nederlandse nationaliteit. Van de onder instromers hebben er 66 ook altijd in Nederland gewoond. Van de groep van 183 kinderen hebben er 25 in het buitenland op een voorschoolse voorziening gezeten en 94 hebben in Nederland op een voorschoolse voorziening gezeten en daarvan 86 op een voorziening in Almere .

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
7/38
EY Building a better working world

In januari 2017 zaten er 189 leerlingen in de ISK (tussen 12 en 18 jaar) van het Taalcentrum, 25 van hen waren afkomstig van het AZC. In het totaal zijn er in 2017 124 leerlingen in de ISK van het Taalcentrum geplaatst. Daarvan waren 24 leerlingen afkomstig van het AZC in Almere en 24 van hen was alleenstaand en minderjarig (AMV). Deze AMV 's woonden onder begeleiding in wooneenheden in de Muziekwijk en in Almere buiten.

In het totaal zijn in de periode januari tot en met december 2017 107 leerlingen uitgestroomd. Van deze leerlingen waren er 16 afkomstig van het AZC en 9 waren AMV'er. Van alle leerlingen stroomden 43 leerlingen uit naar het reguliere voortgezet onderwijs binnen Almeerse scholen.

In "Evaluatie 2017" vindt u uitgebreide informatie over de behaalde resultaten.

Klachtenafhandeling

Voor de onderwijsvoorzieningen van het Taalcentrum is de gebruikelijke interne klachtenregeling van toepassing voor ouders en leerlingen. Uiteraard is daarbij de schoolleiding in eerste instantie het niveau waarop een klacht wordt behandeld; in tweede aanleg kunnen ouders en leerlingen zich wenden tot het bestuur. Van deze laatste mogelijkheid is in 2017 geen gebruik gemaakt.

Personeelsbezetting

	2017	2016
Aantal medewerkers	67	56
Aantal FTE	50,3	42,5
Uitsplitsing FTE		
Bestuur/management	2,0	2,0
OP	36,0	29,6
OOP	12,3	10,9
Verzuim		
Kort verzuim	1,59%	1,89%
Totaal verzuim	5,63%	6,85%

Per ultimo 2017 bedraagt de bezetting van het Taalcentrum 50,3 fte gevormd door 67 medewerkers. Naast de formatie in dienst bij het Taalcentrum is gebruik gemaakt van de inhuur van medewerkers via andere partijen. Ultimo 2017 werd 9,5 fte ingehuurd. Het onvoorspelbare verloop van het aantal leerlingen (zelfs binnen het schooljaar) vereist dat er gewerkt wordt met een flexibele schil. Uiteraard staan hier hogere kosten tegenover en bovendien worden de mogelijkheden voor de inzet van flexibel en tijdelijk personeel beperkt vanuit overheidsregelgeving.

Financiën

Over 2017 is een positief financieel resultaat behaald van € 1.640. Als gevolg van de toevoeging van het financieel resultaat aan het eigen vermogen, stijgt het eigen vermogen en bedraagt € 1.824.580 per ultimo 2017. Het resultaat over 2017 is € 31.860 lager dan begroot. Er is weliswaar een sterke stijging van de Rijksbijdragen, met name te danken aan de maatwerkregelingen (€ 686.678), maar door de onbeheersbare fluctuaties in het aantal leerlingen is de begroting van inhuur personeel met € 689.697 overschreden

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
8/38
EY Building a better working world

De onzekerheid over leerlingaantallen en de daarmee samenhangende bekostiging blijft één van de grote risico's binnen het Taalcentrum. De huidige algemene reserve voldoet aan de genoemde criteria. Gezien de onderstaande meerjarenraming, waarin voor de komende jaren een licht positief resultaat wordt voorzien, is er geen direct financieel risico. Een goede monitoring van de begrote inkomsten en uitgaven blijft gehandhaafd.

Opbrengsten

De leerlingen van het Taalcentrum staan ingeschreven bij 2 scholen van het ASG, De Ontdekking (PO) en het Echnaton (VO). ASG ontvangt voor deze leerlingen de bekostiging van DUO. Op basis van het aantal leerlingen van het Taalcentrum en de bekostiging van deze leerlingen door DUO wordt de bekostiging door het ASG doorvergoed aan het Taalcentrum. Dit wordt in de jaarrekening verantwoord onder de post overige overheidsbijdragen.

Bekostiging PO

De vergoeding uit hoofde van personele lumpsum (€ 1.155.454) is € 82.793 hoger dan begroot met name als gevolg van wijzigingen in de wijze van financiering. De materiële instandhouding (€ 199.641) is licht hoger dan begroot (€ 14.994).

Tot en met schooljaar 2015-2016 was de regeling 1e opvang vreemdelingen van kracht in het PO. Met ingang van schooljaar 2016-2017 is een nieuwe maatwerkregeling geïntroduceerd om de instroom van leerlingen uit andere landen passend en tijdig te kunnen bekostigen (asielzoekers en overige vreemdelingen). Per schooljaarkwartaal is er een telmoment. De op dat moment aanwezige leerlingen worden voor 3 maanden bekostigd. Voor de bijzondere regelingen was over 2017 € 223.912 begroot. Ontvangen is op basis van de nieuwe maatwerkregeling € 756.598. Per saldo is dit € 532.686 meer dan begroot.

Bekostiging VO

De vergoeding uit hoofde van de personele lumpsum (€ 676.971) ligt € 288.244 lager dan begroot, met name door een andere wijze van financieren van de nieuwkomers. De materiële instandhouding (€ 91.030) is lager dan begroot (€ 38.517).

In het VO was tot en met 2015 de regeling 1e opvang vreemdelingen van kracht. Met ingang van 2016 is er een nieuwe maatwerkregeling geïntroduceerd. Dit om de bekostiging van leerlingen uit andere landen beter passend te maken bij het moment van in- en uitstroom (asielzoekers en overige vreemdelingen). Iedere 1e dag van het kwartaal is er een telmoment. De op dat moment aanwezige leerlingen, welke niet op 1 oktober aanwezig waren, worden voor 3 maanden bekostigd. Op basis van de nieuwe regeling was voor 2017 een opbrengst van € 988.500 begroot. De maatwerkregeling heeft over 2017 € 1.354.925 opgebracht. Een positief verschil van € 366.425.

De extra inkomsten zijn ingezet voor de inhuur /uitbreiding van personeel om de groei/fluctuatie van het leerlingaantal op te kunnen vangen.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Subsidies

De subsidie van de gemeente Almere voor schakelklassen is voor 2017 € 735.000.

Over 2016 was door de gemeente een subsidie van € 692.400 toegekend voor schakelklassen. Het positieve resultaat over 2016 is voor de gemeente aanleiding geweest een deel van de subsidie terug te vorderen. Het terug te betalen bedrag van € 21.483 is ten laste van 2017 gebracht.

Kosten

De totale personele lasten (€ 4.383.751) komen hoger uit dan het begrote niveau (€ 3.805.712).

De kosten voor lonen en salarissen inclusief de inhuur van externen (€ 4.168.730) komen hoger uit dan begroot (€ 3.591.900). De groei van het leerlingaantal en met name de tussentijdse instroom is hier debet aan. Gemiddeld is 57,7 fte over 2017 ingezet waarvan 10,7 fte via externe inhuur. Begroot was een totale inzet van 48,1 fte waarvan 6,4 fte extern.

Het aantal leerlingen is de laatste jaren sterk gestegen. Voor de toekomst wordt rekening gehouden met een dalend aantal. Tot nu toe heeft dit ertoe geleid dat er meer medewerkers in dienst van het Taalcentrum zijn gekomen met ingang van schooljaar 2016-2017. De gewenste flexibele schil (inhuur externen) is gesteld op circa 10%. Over 2017 was de flexibele schil gemiddeld 18,6%.

De overige personeelslasten (€ 222.112) liggen op begrotingsniveau.

In de uitgaven voor 2017 zijn de kosten voor bestuur en staf verwerkt conform de samenwerkings-overeenkomst "Kosten voor gemene rekening". Het aandeel van het Taalcentrum in de werkelijke kosten voor bestuur en staf bedraagt € 183.433 (zijnde 15% van de totale kosten op organisatieniveau). De bestuur- en stafkosten zijn toegerekend aan personeelskosten, huisvestingskosten en overige lasten. Deze presentatie is een direct gevolg van de richtlijnen voor de jaarrekening (DUO). Ten einde de vergelijkbaarheid te vergroten zijn ook de kosten in de begroting op deze basis toegerekend aan de diverse onderdelen.

De totale uitgaven voor huisvesting (€ 533.625) komen hoger uit dan voorzien (€ 298.653). Gedurende 2017 is besloten dat de leerlingen van de Marathonlaan 11 over zullen gaan naar het gebouw aan de Molièrestraat en dat de leerlingen bij het Baken naar het gebouw aan de Asterstraat zullen verhuizen. Begin 2018 is dit gerealiseerd. Het merendeel van de kosten om de gebouwen leswaardig te maken komen ten laste van 2017 (€ 177.950).

De overige lasten bestaan uit de instellingslasten en de lasten voor leermiddelen en activiteiten. De totale kosten komen € 7.145 hoger uit dan begroot.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
10/38
EY Building a better working world

Financiële positie

Na resultaatbestemming kan de financiële positie van de stichting als volgt worden weergegeven.

Vermogensbeheer	Signalerings-waarde	2017	2016
Solvabiliteit	< 0,30	0,78	0,77
Weerstandsvermogen	< 0,05	0,35	0,43

Budgetbeheer	Signalerings-waarde	2017	2016
Huisvestingsratio	> 0,10	0,10	0,07
Liquiditeit	< 0,75	3,84	3,85
Rentabiliteit		0,00	0,11

De financiële kengetallen blijven, net als in 2016, binnen de gestelde signaleringswaarden. Alleen de huisvestingsratio komt precies uit op de signaleringswaarde. Dit komt door de, reeds hierboven vermelde, kosten voor de Molière- en Asterstraat.

Beleggen, lenen en derivaten

In 2017 is er geen sprake van beleggingen. Het Taalcentrum heeft haar gelden gestort op (spaar)rekeningen bij de Rabobank en de ING waarvan de tegoeden direct opeisbaar zijn. Hoewel de stichting geen formeel treasurystatuut had, werden de bepalingen krachtens de "Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016" in acht genomen. Begin 2018 is een treasurystatuut opgesteld, gerelateerd aan genoemde regeling.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
11/38
EY Building a better working world

Toekomstparagraaf

Continuïteit en financieel beeld 2018-2019

De begroting voor 2018 laat een positief resultaat zien van € 512.000. De maatwerkregelingen voor het VO en PO worden in 2018 doorgezet. De maatwerkregelingen zijn er op gericht om de in- en uitstroom van leerlingen (asielzoekers en overige vreemdelingen) meer passend te bekostigen. De grote fluctuatie van in- en uitstroom van leerlingen bij het Taalcentrum zorgt voor een onzekerheid in de financiële revenuen uit de regelingen.

De personele inzet wordt volgens vaste normen aangepast aan het aanwezige aantal leerlingen. Dit zorgt er voor dat opbrengsten en kosten in de juiste verhouding tot elkaar blijven staan. Bij een grote groei van het leerlingaantal kan een tijdelijk discrepantie ontstaan. De bekostiging komt dan later dan de uitgaven voor de inzet van personeel. De huidige maatwerkregelingen, waarbij per kwartaal extra bekostigd wordt op basis van de groei van het leerlingaantal, zorgen voor een meer passende relatie tussen opbrengsten en kosten.

In de jaren 2011 t/m 2014 heeft de gemeente Almere een subsidie aan het Taalcentrum versterkt voor schakelklassen PO en VO van jaarlijks € 693.000. Voor 2015 is een subsidie voor schakelklassen van € 500.000 toegekend. In 2016 is een subsidie voor schakelklassen van € 670.900 toegekend door gemeente. Voor 2017 is een subsidie van € 735.000 aangevraagd en toegekend door de gemeente. Voor 2018 is eenzelfde subsidiebedrag (€ 670.900) toegekend als voor 2016.

Door de gemeente Almere wordt per jaar de subsidie voor schakelklassen PO en VO vastgesteld. Gezien de bestendige gedragslijn van de voorgaande jaren is in de meerjarenraming uitgegaan van een continuering van het subsidie op het niveau van 2018. Het niet kunnen afgeven van een merenjarenplanning door de gemeente, leidt tot een risico in de bedrijfsvoering.

Voor het overige is het beeld van de begroting 2018 overeenkomstig die van de bedrijfsvoering over 2017, rekening houdend met minder leerlingen, maar waarvan het resultaat pas deels in 2018 merkbaar is.

Eind 2017 is een meerjarenbegroting voor het Taalcentrum opgesteld, waarbij als uitgangspunt de begroting van 2018 is genomen. De algemene reserve van de stichting bedraagt per ultimo 2017 € 1.824.580. Dit is toereikend om schommelingen in leerlingaantallen op te kunnen vangen.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Financiële ontwikkeling

Verwachte leerlingaantallen

	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020
Aantal leerlingen PO	333	250	250	250
Aantal leerlingen VO	180	130	130	130
Totaal aantal leerlingen	**513**	**380**	**380**	**380**

De instroom en toestroom van leerlingen laat zich niet voorspellen door lokale dan wel regionale demografische ontwikkelingen. De instroom wordt grotendeels bepaald door externe factoren zoals het landelijke vluchtelingen beleid, het beleid van het COA (waaronder het sluiten van AZC's) en het toekennen en plaatsen van statushouders binnen Almere. Daarnaast wordt de instroom van leerlingen ook veroorzaakt door de positie van de stad Almere als goede woonplaats voor arbeidsmigranten van binnen en buiten Europa. Tot slot kent het Taalcentrum een instroom van vierjarige Almeerders; deze groep leerlingen wordt met goede programma's (voor- en vroegschoolse educatie) op een hoger niveau van taalvaardigheid gebracht.

Voor zowel het PO als het VO is de verwachting dat het aantal leerlingen zal afnemen. Voor het PO wordt een aantal leerlingen verwacht van rond de 250. Voor het VO een afname tot ongeveer 130 leerlingen.

De onzekerheid en onvoorspelbaarheid blijft echter groot, halverwege maart 2018 lijkt het aantal leerlingen alweer groeiende.

Verwachte personele bezetting

	2017 (real gem)	2018	2019	2020
Bestuur/management	2,0	2,0	2,0	2,0
OP	36,0	35	35	35
OOP	12,3	12,1	12,1	12,1
Personele bezetting in FTE	**50,3**	**49,1**	**49,1**	**49,1**

* Medewerkers in dienst van het Taalcentrum excl. inhuur via externen

De gemiddelde personele bezetting over 2017 was in totaal 57,7 fte, waarvan 10,7 fte ingehuurd werd via externen. De groei van het aantal leerlingen in de loop van 2017 heeft er toe geleid dat de personele inzet is verhoogd. Vanaf 2018 wordt, naast de medewerkers in dienst van het Taalcentrum, rekening gehouden met circa 6 fte inhuur via externen.

De groei van het aantal leerlingen heeft niet alleen invloed op de inzet van onderwijzend personeel. Ook de staf moet versterkt worden. In de meerjarenramingen is dan ook uitgegaan van versterking op management- en administratieve taken.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
13/38
EY Building a better working world

Verwachte balansen

EUR x 1.000	2017 (real)	2018	2019	2020
Activa				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	348	307	266	225
Totaal vaste activa	***348***	***307***	***266***	***225***
Vlottende activa				
Vorderingen	574	574	574	574
Liquide middelen	1.462	2.015	2.050	1.911
Totaal vlottende activa	***2.036***	***2.589***	***2.624***	***2.485***
Totaal activa	**2.384**	**2.896**	**2.891**	**2.711**

EUR x 1.000	2017 (real)	2018	2019	2020
Passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	1.825	2.337	2.332	2.152
Eigen Vermogen	***1.825***	***2.337***	***2.332***	***2.152***
Voorzieningen	28	28	28	28
Kortlopende schulden	531	531	531	531
Totaal passiva	**2.384**	**2.896**	**2.891**	**2.711**

Gezien de opbouw van de vorderingen en de kortlopende schulden (geen bijzondere posten) worden de balansbedragen van 2017 als representatief gezien en meegenomen naar volgende jaren.

In 2017 is fors geïnvesteerd. Verwacht wordt dat hierdoor de komende jaren minder investeringen noodzakelijk zijn. Uitgangspunt is een jaarlijkse investering van € 50.000.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
14/38
Building a better working world

Verwachte resultatenrekeningen

EUR x 1.000	2017 (real)	2018	2019	2020
Baten				
Overheidsbijdragen en - subsidies overige overheden	5.194	4.614	3.957	3.782
Overige baten	83	45	3	3
Totaal baten	***5.277***	***4.659***	***3.960***	***3.785***
Lasten				
Personeelslasten	4.384	3.455	3.273	3.273
Afschrijvingen	57	91	91	91
Huisvestingslasten	534	298	298	298
Overige lasten	301	304	304	304
Totaal lasten	***5.276***	***4.147***	***3.965***	***3.965***
Saldo baten en lasten	**1**	**512**	**-5**	**-180**
Financiële baten	0	0	0	0
Resultaat	**1**	**512**	**-5**	**-180**

Het Taalcentrum wordt zowel uit PO als uit VO middelen bekostigd. Voor beiden geldt de t-1 systematiek. Dit heeft grotere gevolgen in het PO dan in het VO, daar het VO een kalenderjaar-bekostiging heeft en het PO een schooljaarbekostiging.

Over 2017 zien we een gering exploitatie resultaat. De maatwerkregelingen laten een flinke bate zien, maar de stijging wordt bijna geheel gebruikt voor extra inhuur van personeel. In 2018 blijven deze maatwerkregelingen van kracht. Met de verwachte hoge tussentijdse instroom zorgt dit voor een blijvend hoge bekostiging. In de meerjarenraming is er vanuit gegaan dat de maatwerkregelingen ook de komende jaren blijvend zijn. De geprognotiseerde daling van het leerling aantal in zowel het PO als het VO zorgt in totaal voor een daling van de bekostiging.

Verwacht wordt dat de personeelslasten de komende jaren tevens lager zullen liggen dan in 2017. Het tot voor kort stijgende aantal leerlingen , zal naar verwacht gaan dalen. Er zal dan een kleiner beroep gedaan worden op inhuur personeel.

Het Taalcentrum is eigen risicodrager, wat inhoudt dat de kosten voor zieke medewerkers geheel ten laste komen van het Taalcentrum. In de begroting worden hier middelen voor gereserveerd.

De huisvestingskosten zullen naar verwachting de komende jaren stabiel blijven, nu er voor gekozen is om de locaties op de Asterstraat en Molièrestraat in eigen beheer te nemen. In de huisvestingslasten over 2017 zijn de kosten opgenomen die gemaakt zijn om zowel de Asterstraat als de Molièrestraat gereed te maken voor onderwijs aan de leerlingen van het Taalcentrum.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY 15/38
Building a better working world

In de overige lasten is rekening gehouden met de aanschaf van extra leermiddelen. Dit om de kwaliteit van het onderwijs op peil te houden.

In de lasten is een bijdrage opgenomen voor de gemeenschappelijke bestuur-en stafkosten (vanaf 2018 € 172.600 per jaar). Conform de eisen voor de jaarrekening is deze verdeeld over de diverse kostensoorten.

Verwachte kengetallen

Vermogensbeheer	Signalerings-waarde	2017	2018	2019	2020
Solvabiliteit	< 0,30	0,78	0,82	0,82	0,80
Weerstandsvermogen	< 0,05	0,35	0,50	0,59	0,57

Budgetbeheer	Signalerings-waarde	2017	2018	2019	2020
Huisvestingsratio	> 0,10	0,10	0,07	0,08	0,08
Liquiditeit	< 0,75	3,84	4,87	4,94	4,68
Rentabiliteit		0,00			
1-jarig	< -0,10		0,11		
2-jarig	< -0,05			0,00	
3-jarig	< 0,00				-0,05

In meerjarig perspectief laten de kengetallen een gezonde ontwikkeling zien. Er wordt bewust gestuurd op een lage rentabiliteit zodat de middelen zoveel mogelijk worden ingezet voor leerlingen van het Taalcentrum. De huisvestingsratio komt uit op de signaleringswaarde. Dit komt door de extra kosten die gemaakt zijn om de gebouwen aan de Asterstraat en Molièrestraat gebruiksklaar te maken.

Onzekerheden en risico's

Binnen het Taalcentrum zijn een aantal onzekerheden en risico's te benoemen, zowel in de verwachte leerlingaantallen en de daarmee samenhangende rijksbekostiging als in de inzet van mensen en middelen. Bestuur en directie zijn zich bewust van de risico's binnen de organisatie. Voor een aantal risico's zijn reeds adequate controles ingericht ter voorkoming en monitoring, voor andere risico's zijn de eerste stappen richting beheersing gezet en is de monitoring nog in ontwikkeling.

Het grootste risico binnen het Taalcentrum is de onvoorspelbare schommeling van het aantal leerlingen en de daarmee samenhangende hoogte van de bekostiging. Dit heeft tevens zijn weerslag op de inzet van personeel. Om de risico's in te dekken wordt waar mogelijk gewerkt met een flexibele schil in medewerkers. Tevens is een extra financiële reserve opgebouwd om schommelingen op te kunnen vangen en het personeelsrisico af te dekken.

Daarnaast is de subsidie van de Gemeente Almere een risicofactor. Bij een verlaging van de subsidie voor schakelklassen van de Gemeente Almere is de continuïteit van het Taalcentrum in het geding.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Personeel

Het personeelsbeleid van het Taalcentrum is er op gericht medewerkers te faciliteren in hun functie en zorg te dragen voor een goede samenwerkingen tussen werkgever en werknemer. Mocht daarentegen een ontslag onvermijdbaar zijn, dan worden vooraf de risico's in kaart gebracht en een inschatting gemaakt van de financiële consequenties. Het Taalcentrum hanteert het ontslagbeleid conform de cao-PO. In de P&O processen is beschreven hoe verder om te gaan met medewerkers die een uitkering ontvangen na ontslag.

Planning & Control

Als belangrijk onderdeel van de interne Planning- en Controlcyclus wordt driemaal per jaar een 4-maandsrapportage opgesteld. Deze wordt besproken met het MT en de bestuurder, waarna deze rapportages worden vastgesteld en besproken met de schooldirecteuren. In deze rapportages wordt een prognose voor het lopende jaar opgesteld op basis van de nieuwste inzichten, afspraken en cijfers. Ook wordt een nadere toelichting gegeven op het realisatie-verloop. Indien noodzakelijk wordt ook de meerjarenraming opnieuw doorgerekend. Tussentijds wordt intern maandelijks aan de directeur regie en bedrijfsvoering inzicht verschaft in de financiële stand van zaken van de begrotingsuitvoering en personeelsbezetting. De interne rapportages en de periodieke 4-maandsrapportages bieden voldoende inzicht en mogelijkheden om tijdig bij te kunnen sturen.

Privacy

Binnen de scholen wordt dagelijks gewerkt met gegevens van leerlingen. Deze gegevens zijn privacygevoelig. Dit zelfde geldt voor de gegevens van de medewerkers.

Het risico, dat het werken met privacygevoelige gegevens met zich meebrengt, is dat deze gegevens in handen komen van de verkeerde personen of bedrijven.

Om de privacy van zowel leerlingen als medewerkers te waarborgen hebben begin 2017 alle medewerkers van het Taalcentrum een privacy protocol ondertekend. Hierin is geregeld op welke manier de gegevens van leerlingen en medewerkers worden behandeld en op welke manier informatie gedeeld mag worden met derden. Datzelfde geldt voor de digitale opslag van bedoelde gegevens.

In mei 2018 is de nieuwe Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Met de invoering van het privacy protocol in 2017 is reeds de eerste stap gezet om te voldoen aan de nieuwe regelgeving. De functionaris voor gegevensbescherming is aangesteld. Voor het tot stand komen van het dataregister zijn de voorbereidingen getroffen. De organisatie is nu in de fase van het vullen van het dataregister. Voor de verdere implementatie ligt het plan gereed. Hiermee voldoet het Taalcentrum aan de huidige voorwaarden.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Jaarrekening

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Stichting Taalcentrum is geen rijksbekostigde onderwijsinstelling, als gevolg waarvan de jaarrekening, evenals voorgaande jaren, opgesteld is overeenkomstig de Richtlijn voor de jaarverslaggeving RJK-C1 "Organisaties zonder winststreven". De jaarrekening is opgesteld in hele euro's.

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Waardering

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen vervaardigings- of verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen en ontvangen investeringsbijdragen (netto-methode). Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op geschatte economische levensduur waarbij de afschrijving start in de maand van aanschaf. De afschrijving loopt door tot de restwaarde 0 is. Activering vindt plaats voor investeringen vanaf € 500 met een economische levensduur van meer dan 1 jaar.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen kostprijs (inclusief eventuele rente en kosten), voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
18/38
EY Building a better working world

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten.

De vaststelling van de hoogte van de voorziening jubilea is gewijzigd. Met ingang van 2016 wordt gebruik gemaakt van het model van de PO-raad. De grondslag voor de hoogte van de voorziening is het aantal medewerkers in dienst per ultimo jaar, het aantal reeds opgebouwde dienstjaren en de verwachte blijfkans zoals deze door de PO-raad is vastgesteld. Voor het contant maken van de voorziening is aansluiting gezocht bij het door de PO-raad vastgestelde percentage van 1,00%. De werkelijke jubileum uitkeringen worden in de loop van het jaar rechtstreeks onttrokken aan de voorziening. Deze systematiek leidt tot een voorziening eind 2017 van € 28.000.

Kortlopende schulden

Bij de eerste opname van kortlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten. De kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Bij kortlopende schulden is dit meestal de nominale waarde.

Resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten

De medewerkers van de stichting nemen deel in een zogenaamde toegezegde pensioenregeling. De regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan het ABP. De stichting betaalt hiervoor premies, waarvan een deel door de werkgever wordt betaald en een deel door de werknemer.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Naar de stand van ultimo december 2017 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 104,4 % (bron: website www.abp.nl).

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
19/38
EY Building a better working world

Afschrijvingen

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

- ICT:
  - Software 3 jaar
  - Hardware: 3-10 jaar
  - Overige: 5 jaar
- Meubilair 10-20 jaar
- OLP 8 jaar
- Inventaris 5-10 jaar
- Gebouwen en terreinen 20 jaar
- Vervoermiddelen 10 jaar

Financieel resultaat

De rentebaten en –lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rentebaten en -lasten.

Belastingen

De Stichting is vrijgesteld van BTW. Tevens is de stichting vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting daar de stichting geen winstoogmerk heeft.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
20/38
EY Building a better working world

Balans (na resultaatbepaling)

		31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
	Activa		
	Vaste activa		
1.2	Materiële vaste activa	347.531	245.585
	Totaal vaste activa	***347.531***	***245.585***
	Vlottende activa		
1.5	Vorderingen	573.753	233.136
1.7	Liquide middelen	1.461.837	1.927.230
	Totaal vlottende activa	***2.035.590***	***2.160.366***
	Totaal activa	**2.383.121**	**2.405.951**

		31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
	Passiva		
2.1	Eigen Vermogen	1.824.580	1.822.939
2.2	Voorzieningen	28.000	22.000
2.4	Kortlopende schulden	530.541	561.012
	Totaal passiva	**2.383.121**	**2.405.951**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Staat van baten en lasten

		2017 EUR	Begroot 2017 EUR	2016 EUR
	Baten			
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	5.194.245	4.482.800	4.239.306
3.5	Overige baten	82.829	3.000	27.976
	Totaal baten	***5.277.074***	***4.485.800***	***4.267.282***
	Lasten			
4.1	Personeelslasten	4.383.751	3.805.712	3.191.932
4.2	Afschrijvingen	56.591	56.600	51.199
4.3	Huisvestingslasten	533.625	298.653	280.844
4.4	Overige lasten	301.480	294.335	255.986
	Totaal lasten	***5.275.447***	***4.455.300***	***3.779.961***
	Saldo baten en lasten	***1.627***	***30.500***	***487.321***
6	Financiële baten en lasten	14	3.000	285
	Totaal resultaat	**1.640**	**33.500**	**487.606**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
22/38
EY Building a better working world

Kasstroomoverzicht

	2017 EUR		2016 EUR	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten	1.627		487.321	
Aanpassing voor:				
Afschrijvingen	56.591		51.199	
Mutaties voorzieningen	6.000		1.000	
Verandering in vlottende middelen				
Vorderingen (-/-)	340.616		-245.928	
Schulden	-30.471		196.872	
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties		***-306.869***		***982.320***
Ontvangen rente		14		285
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		***-306.856***		***982.605***
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa (-/-)	158.537		137.798	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-		705	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		***-158.537***		***-137.093***
Mutatie liquide middelen		**-465.393**		**845.512**
Stand liquide middelen 1-1		1.927.230		1.081.718
Stand liquide middelen 31-12		1.461.837		1.927.230
Mutatie liquide middelen		**-465.393**		**845.512**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
23/38
EY Building a better working world

Toelichting op de balans

Vaste activa

		Aanschaf-prijs 1-1-2017 EUR	Afschrijving cumulatief 1-1-2017 EUR	Boek-waarde 1-1-2017 EUR	Investering 2017 EUR	Aanschaf-waarde desinvest. EUR	Afschrijving desinvest. EUR	Afschrijving 2017 EUR	Aanschaf-prijs 31-12-2017 EUR	Afschrijving cumulatief 31-12-2017 EUR	Boek-waarde 31-12-2017 EUR
1.2	**Materiële vaste activa**										
1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	206.435	133.924	72.511	67.227			13.658	273.662	147.583	126.079
1.2.3.2	OLP	8.987	6.468	2.519				1.458	8.987	7.925	1.062
1.2.3.3	ICT	200.344	29.789	170.555	91.310			41.475	291.654	71.264	220.390
	Materiële vaste activa	**415.766**	**170.181**	**245.585**	**158.537**	**0**	**0**	**56.591**	**574.303**	**226.772**	**347.531**

Materiële vaste activa: de investering in materiële vaste activa betreft de aanschaf van inventaris en onderwijs-leer-pakketten en de vervanging binnen ICT (merendeels de aanschaf/vervanging van smartboards en computers). Afschrijvingen vinden plaats over verschillende looptijden.

Investeringsbijdragen worden direct in mindering gebracht op de aanschafwaarde van de betreffende activa (netto-methode).

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Vorderingen

		31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
1.5	**Vorderingen**		
1.5.1	Debiteuren	43.221	11.677
1.5.3	Vorderingen op gemeenten	69.036	32.286
1.5.10	Overige vorderingen	439.394	173.548
1.5.12	Overlopende activa	22.102	15.625
	Totaal vorderingen	**573.753**	**233.136**
	Uitsplitsing		
1.5.10.1	Verbonden partij SLA-PO	-	1.098
1.5.10.1	Verbonden partij Almere Speciaal	-	2.269
1.5.10.2	Overige overlopende activa	439.394	170.181
	Overige vorderingen	***439.394***	***173.548***
1.5.12.2	Vooruitbetaalde kosten	22.088	15.340
1.5.12.5	Overige overlopende activa	14	285
	Overlopende activa	***22.102***	***15.625***

De post Overige vorderingen (1.5.10.2) beslaat de vordering op het schoolbestuur van ASG inzake verschuldigde leerlinggelden (€ 439.394).

De post Overlopende activa (1.5.12) bestaat o.a. uit vooruitbetaalde kosten in 2017 inzake de arbodienst (€ 8.488), het onderhoudscontract voor de smartboards (€ 4.243) en scholingskosten (€ 4.200).

Liquide middelen

		31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
1.7	**Liquide middelen**		
1.7.1	Kasmiddelen	91	408
1.7.2	Tegoeden op bankrekeningen	1.461.746	1.926.822
	Totaal liquide middelen	**1.461.837**	**1.927.230**

De post Tegoeden op bankrekeningen (1.7.2) bestaat uit de saldi van de volgende bankrekeningen:

- RABO hoofdrekening van de stichting 32.41.21.970 € 415.603
- ING hoofdrekening van de stichting 65.15.70.891 € 44.285
- RABO Schoolrekening € - 5
- ING schoolrekening € 1.863
- RABO spaarrekening € 1.000.000

De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking van de stichting.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Eigen vermogen

		Stand 1-1-2017 EUR	Resultaat 2017 EUR	Overige mutaties EUR	Stand 31-12-2017 EUR
2.1	**Eigen Vermogen**				
2.1.1	Algemene reserve	1.822.939	1.640		1.824.580
	Eigen Vermogen	**1.822.939**	**1.640**	**0**	**1.824.580**

Het boekjaar 2017 sluit met een voordelig resultaat van € 1.640. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de Algemene reserve.

Voorzieningen

		Stand 1-1-2017 EUR	Dotaties EUR	Onttrek-kingen EUR	Stand 31-12-2017 EUR	Kort-lopend deel < 1 jaar	Lang-lopend deel > 1 jaar
2.2	**Voorzieningen**						
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	22.000	11.306	5.306	28.000	2.000	26.000
	Voorzieningen	**22.000**	**11.306**	**5.306**	**28.000**	**2.000**	**26.000**

De personeelsvoorziening is een voorziening voor uitkeringen in het kader van dienstjubilea. Met ingang van 2016 vindt waardering plaats op basis van in dienst zijnde medewerkers en de duur van de dienstbetrekking, waarbij een inschatting is gemaakt van de blijfkans. Dit conform de rekensystematiek, die is aanbevolen door de PO-raad.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
26/38
EY Building a better working world

Kortlopende schulden

		31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
2.4	**Kortlopende schulden**		
2.4.8	Crediteuren	63.460	258.858
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	112.451	95.536
2.4.10	Schulden ter zake van pensioenen	35.540	30.916
2.4.12	Overige kortlopende schulden	213.103	84.365
2.4.13	Overlopende passiva	105.987	91.337
	Totaal kortlopende schulden	**530.541**	**561.012**
	Uitsplitsing		
2.4.9	Loonheffing	112.451	95.536
	Belastingen en premies sociale verzekeringen	***112.451***	***95.536***
2.4.12.1	Verbonden partij SLA-PO	2.222	-
2.4.12.1	Verbonden partij SLA-VO	1.129	12.366
2.4.12.2	Overige	209.752	71.999
	Overige kortlopende schulden	***213.103***	***84.365***
2.4.13.5	Vakantiegeld en -dagen	97.179	86.061
2.4.13.7	Overige	8.808	5.276
	Overlopende passiva	***105.987***	***91.337***

De afwijking op de post Crediteuren (2.4.8) wordt merendeels veroorzaakt doordat in 2016 in de crediteuren hogere kosten waren opgenomen voor inhuur medewerkers (€ 34.512), aanschaf van ICT-middelen (€ 40.636) en nog af te rekenen kosten voor bestuur-en staf (€ 35.590).

De post Overige kortlopende schulden (2.4.12.2) bestaat merendeels uit nog te betalen huren (€ 30.957), terug te betalen schakelklassubsidie (€ 21.483) , te betalen middelen aan schoolbesturen (€ 115.000) inzake uitstroom van PO-leerlingen en personele lasten voor personeel dat is vrijgesteld van werk (€ 11.034).

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Toelichting op de staat van baten en lasten

Overheidsbijdragen

		2017 EUR	2016 EUR
3.2	**Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden**		
3.2.1	Doorvergoedingen	4.459.245	3.527.625
3.2.2	Ov. Gemeentelijke subsidies	735.000	711.681
	Totaal overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	**5.194.245**	**4.239.306**

De post doorvergoeding (3.2.1) betreft de reguliere personele en materiële exploitatievergoedingen, gebaseerd op normbedragen en aantal ingeschreven leerlingen. Deze worden ontvangen door het ASG en doorvergoed aan het Taalcentrum. De groei van de inkomsten uit doorvergoedingen is te verklaren uit de groei van de leerlingaantallen en de nieuwe maatwerkregelingen..

De post Overige gemeentelijke subidies (3.2.2) behelst de subsidie over 2017 van de Gemeente Almere inzake schakelklassen (€ 735.000). De terugvordering van de gemeente inzake schakelklassubsidie 2016 is verantwoord onder overige lasten (€ 21.483).

De subsidie voor schakelklassen wordt toegerekend aan het boekjaar waarop de subsidie betrekking heeft. Het betreft een jaarlijks aan te vragen subsidie waarbij met de Gemeente Almere afstemming is over het meerjarig toekennen van een subsidie voor schakelklassen, zij het dat de hoogte kan fluctueren. De subsidie over 2017 is nog niet vastgesteld. De eindrapportage is reeds ingediend.

Andere baten

		2017 EUR	2016 EUR
3.5	**Overige baten**		
3.5.4.5	Ouderbijdragen	24.867	16.762
3.5.4.10	Overige	57.962	11.214
	Totaal overige baten	**82.829**	**27.976**

Onder de post Overige (3.5.4.10) is een bedrag opgenomen van € 11.742 inzake opbrengsten verhuur/medegebruik en een bedrag van € 45.895 inzake opbrengst detacheringen.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Personeelslasten

		2017 EUR	2016 EUR
4.1	**Personeelslasten**		
4.1.1	Lonen en salarissen	2.903.033	2.395.596
4.1.2	Overige personeelslasten	1.487.810	799.748
4.1.3	Af: uitkeringen	7.092	3.412
	Totaal personeelslasten	**4.383.751**	**3.191.932**
	Uitsplitsing		
4.1.1.1	Bruto lonen en salarissen	2.254.863	1.894.879
4.1.1.2	Sociale lasten	352.129	283.027
4.1.1.5	Pensioenpremies	296.041	217.690
	Lonen en salarissen	***2.903.033***	***2.395.596***
4.1.2.1	Dot. Pers. Voorzieningen	11.306	5.818
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	1.265.697	614.851
4.1.2.3	Overige personeelslasten	210.806	179.079
	Overige personeelslasten	***1.487.810***	***799.748***

Per ultimo 2017 was de personeelsformatie 50,3 FTE en 67 medewerkers (2016: 42,5 FTE en 56 medewerkers). De groei in het leerlingaantal heeft gezorgd voor een uitbreiding in de formatie.

De post Personeel niet in loondienst (4.1.2.2) bestaat volledig uit de inhuur van personeel via externen (€ 1.265.697). De kosten zijn beduidend hoger (€ 650.846) dan in 2016, mede door het hoger aantal leerlingen. Er wordt in 2017 hoofdzakelijk gewerkt met personeel van Brixs en dat is duurder dan het gebruik maken van gedetacheerd personeel van ASG en SKO.

De post Overige personeelslasten (4.1.2.3) bestaat merendeels uit bestuur- en stafkosten (€ 167.367), scholing (€23.231) en kosten voor arbo en arbozorg (€ 8.110) .

Afschrijvingen

		2017 EUR	2016 EUR
4.2	**Afschrijvingen**		
4.2.2	Materiële vaste activa	56.591	51.199
	Totaal afschrijvingen	**56.591**	**51.199**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Huisvestingslasten

		2017 EUR	2016 EUR
4.3	**Huisvestingslasten**		
4.3.1	Huur	282.106	233.410
4.3.3	Onderhoud	4.498	21.452
4.3.5	Schoonmaakkosten	40.042	18.609
4.3.8	Overige	206.979	7.373
	Totaal huisvestingslasten	**533.625**	**280.844**

De post huur (4.3.1) behelst de betaalde huur aan de Gemeente Almere voor het pand aan de Sesamstraat (€ 76.859) en diverse lokalen aan de Marathonlaan (€ 64.583), Walt Disneyplantsoen (€ 56.655), huur gymzalen en lokalen bij het AZC (€ 7.150), de huur voor diverse lokalen van Het Baken (€ 70.455) en de huur voor lokalen bij het Helen Parkhurst (€ 6.405). De huren voor de locaties aan de Marathonlaan en Het Baken komen met ingang van 2018 te vervallen, omdat er twee nieuwe locaties in gebruik genomen gaan worden (Molièrestraat en Asterstraat)

Onder overige (4.3.8) zijn opgenomen de kosten voor het onderwijs gereed maken van de gebouwen aan de Asterstraat (VO) en de Molièrestraat (PO) (€ 177.950). Deze panden zijn door de gemeente Almere aan het Taalcentrum in eigen beheer overgedragen.

Overige lasten

		2017 EUR	2016 EUR
4.4	**Overige lasten**		
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	180.217	161.537
4.4.3	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	121.263	94.449
	Totaal overige lasten	**301.480**	**255.986**
	Specificatie honorarium		
4.4.1.1	Onderzoek jaarrekening	17.756	9.559
	Accountantslasten	***17.756***	***9.559***

De post Administratie- en beheerslasten (4.4.1) bestaat merendeels uit kosten administratiekantoor (€ 27.731), automatiseringskosten (€ 40.723), accountantskosten (€ 17.756), kopieerkosten (€ 30.783), doorbelaste bestuur- en stafkosten (€ 14.490) en de terug te betalen subsidie schakelklassen (€ 21.483).

De post Onderzoek jaarrekening (4.4.1.1) behelst de kosten, die betrekking hebben op de jaarrekeningcontrole 2017 inclusief de nog te betalen kosten voor de jaarrekeningcontrole 2017.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
30/38
EY Building a better working world

Financiële baten en lasten

		2017 EUR	2016 EUR
6	**Financiële baten en lasten**		
6.1	Rentebaten	14	285
	Totaal financiële baten en lasten	**14**	**285**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
31/38
EY Building a better working world

Overige toelichtingen

Model E: Verbonden partijen

Naam	Juridische vorm 2016	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2017 EUR	Resultaat 2017 EUR	Art. 2:403 BW j/n	Deelname %	Consolidatie j/n
Stichting leerlingzorg Almere – PO	Stichting	Almere	1	1.543.592	-106.079	Nee	0%	Nee
Stichting leerlingzorg Almere – VO	Stichting	Almere	1	2.458.466	570.098	Nee	0%	Nee
Stichting Almere Speciaal	Stichting	Almere	1	1.846.255	463.943	Nee	0%	Nee

Alle transacties met verbonden partijen zijn in het verslagjaar 2017 onder normale marktvoorwaarden aangegaan.

De doorbelasting van kosten voor gemene rekening heeft plaatsgevonden op basis van de werkelijke kosten en de vooraf vastgestelde verdeelsleutels.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Topfunctionaris Bedragen x € 1	R. Pet 2017	 2016
Functiegegevens		
Aard van de functie	bestuurder	bestuurder
Duur van het dienstverband	1-1 t/m 28-2	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in FTE)	0,15	0,15
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	nee	nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare kostenvergoedingen	3.279	18.937
Beloningen betaalbaar op termijn	-	2.539
Totaal bezoldiging	**3.279**	**21.476**
Toepasselijk WNT maximum	4.389	25.600

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Topfunctionaris Bedragen x € 1	A. van Tok 2017	 2016	H. Vlug 2017	 2016
Functiegegevens				
Aard van de functie	bestuurder	nvt	bestuurder	nvt
Duur van het dienstverband	1-2 t/m 14-6		15-6 t/m 31-12	
Aantal maanden	5		7	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief	176		176	
Maxima obv normbedrag /mnd	122.500		165.500	
Bezoldiging				
Wekelijk uurtarief lager dan max uurtarief	ja		ja	
Totaal bezoldiging	7.235		11.498	
Reden overschrijding	nvt		nvt	

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Toezichthoudende topfunctionarissen

Topfunctionaris Bedragen x € 1	M. Denters 2017	 2016
Functiegegevens		
Aard van de functie	voorzitter	voorzitter
Duur van de functie	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging	1.969	1.605
Toepasselijk bezoldigingsmaximum	19.350	19.200

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam topfunctionaris	Functie
I. Verheggen (t/m juli)	lid raad van toezicht
B. Dijkgraaf (vanaf juli)	lid raad van toezicht
M. Eijgenstein	lid raad van toezicht
K. Oosterbaan	lid raad van toezicht
S. van Rijnbach	lid raad van toezicht
T. Kruijer	lid raad van toezicht

Voor onderwijsinstellingen gelden specifieke regels voor de WNT. Het Taalcentrum wordt niet aangemerkt als onderwijsinstelling. Er staan geen leerlingen ingeschreven bij het Taalcentrum, het Taalcentrum heeft geen eigen brinnummer en ontvangt geen rijksbekostiging van OCW. Voor de WNT wordt dan ook uitgegaan van het algemene WNT-maximum voor topfunctionarissen.

De kosten van de topfunctionarissen worden middels de samenwerkingsovereenkomst "Kosten voor gemene rekening" verdeeld over de stichtingen vallend onder Passend Onderwijs Almere. Het aandeel van Almere Speciaal in deze kosten is 15%.

In 2017 heeft er een wisseling van de bestuurder plaatsgevonden. De heer R. Pet is met ingang van 1-3-2017 met pensioen gegaan. Hij was in dienst van de Stichting Leerlingzorg Almere Primair Onderwijs en werd als zodanig ook bezoldigd vanuit deze stichting. In de WNT verantwoording is 15% van de bezoldiging opgenomen van de heer Pet.

De heer J.A. van Tok heeft tijdelijk functie van bestuurder vervult in de periode 1-2-2017 t/m 14-6-2017. De heer Van Tok is in dienst bij de Stichting Leerlingzorg Almere Voortgezet Onderwijs. In de WNT verantwoording is 15% van de bezoldiging opgenomen van de heer van Tok.

Mevrouw H. Vlug is per 15-6-2017 in dienst getreden als de nieuwe bestuurder. Zij wordt ingehuurd door de Stichting Leerlingzorg Almere Voortgezet Onderwijs. In de WNT verantwoording is 15% van de bezoldiging opgenomen van mevrouw Vlug.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Stichting Taalcentrum is geen rijksbekostigde onderwijsinstelling, waardoor geen aansluiting gevonden kan worden bij het Vervangingsfonds. Het Taalcentrum is dan ook eigen risico drager voor ziekte-uitkeringen.

Daarnaast heeft het Taalcentrum zich geconfirmeerd aan de cao-PO. Eventuele WW-uitkeringen worden via het UWV vergoed. De vergoeding van de bovenwettelijke toeslag is voor risico van het Taalcentrum.

Voorwaardelijke verplichtingen

Er zijn geen voorwaardelijke verplichtingen.

Meerjarige financiële verplichtingen

De stichting is met de overige stichtingen van Passend Onderwijs Almere een meerjarige overeenkomst aangegaan voor gezamenlijke bestuurs- en directievoering. De kosten worden middels de samenwerkingsovereenkomst "Kosten voor gemene rekening" op basis van een vaste verdeelsleutel verdeeld over de stichtingen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich in de periode van het opmaken van de jaarrekening geen feiten voorgedaan die als "gebeurtenis na balansdatum" zijn te kwalificeren.

Voorstel bestemming resultaat 2017

De jaarrekening 2017 sluit met een voordeling saldo van € 1.640. Voorgesteld wordt dit resultaat toe te voegen aan de Algemene reserve.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
36/38
EY Building a better working world

Overige gegevens

Ondertekening

Mw. H. Vlug

Bestuurder

Almere, 25 juni 2018

Dhr. M. Denters

Voorzitter Raad van Toezicht

Almere, 25 juni 2018

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
36/38
EY Building a better working world

Gegevens over de rechtspersoon

Naam	Stichting Taalcentrum Almere
Adres	Postbus 10130, 1301 AC Almere
Telefoon	036-7670200
Emailadres	info@passendonderwijs-almere.nl
Internet	www.passendonderwijs-almere.nl
Contactpersoon	Mw. P.H.W. de Ruijter
Kvk-nummer	32146208

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
37/38
EY Building a better working world

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
38/38
EY Building a better working world

Building a better working world

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Taalcentrum te Almere

Verklaring over de jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Taalcentrum te Almere gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Taalcentrum per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn voor kleine organisaties zonder winststreven (RJK C1).

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2017;
- de exploitatierekening over 2017;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie
"Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Taalcentrum zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn voor kleine organisaties zonder winststreven (RJK C1).

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de RJ-Richtlijn voor kleine organisaties zonder winststreven (RJK C1). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Utrecht, 3 juli 2018

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. M.A. Brandhorst MSc RA

Building a better
working world

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de
Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.
Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.